

verbals, la sintaxi... Però ara segons qui sento parlar, i em refereixo als professionals de la ràdio i la televisió, els recomanaria unes llibretes autocorrectives, editades per E.U.M.O. ja fa un rengle d'anys, pensades per als qui no eren catalano-parlants, per tal d'ensenyar-los unes regles elementals de pronunciació i d'expressió oral com els trobaments vocàlics, emmudiments... que sembla que s'hagin oblidat del tot.

FA RIURE? ...FA PLORAR?

Josep Baiget (Barcelona)

Recordo que, fa molts anys, vaig llegir aquest acudit al PATUFET:

Un matrimoni volia anar al teatre. Ell ja estava a punt, però ella, com sempre sol passar a les dones, no acabava mai d'empolainar-se. L'home, pacient, li demanava que enllestís aviat:

— Au cuita, dona, guillem que és tard!

Com que la dona era castellana i, com la majoria de castellans, no volia donar el braç a tòrcer, li va replicar que parlés en castellà. I l'home, complaent, també com la majoria, engegà.

— Ave cocida, mujer, guillermo que es tarde!

Aquest acudit em va fer riure; aleshores jo era molt jovenet.

Estrafer una llengua forastera per no conèixer-la prou, quasi sempre sol fer riure.

En canvi, estrafer la llengua pròpia per ignorància, per negligència o pel contacte amb una altra, i fer-ho des de la professió en els mitjans de comunicació, fa llàstima i fins i tot produeix indignació.

Una vegada vaig sentir un locutor que deia: «Avui estic molt content

perquè es NIT BONA «. Un locutor castellà que gosés dir: «Hoy estoy muy contento porque és CABEZA DE AÑO» en un programa d'una emissora castellana, ¿creieu que podria conservar la seva col.locació? Oi, que no? Doncs a les catalanes sí; i no passa res. I és molt corrent sentir: «On passareu ELS NADALS enguany?» «EL TORRÓ és UN POSTRE típic de Nadal». «A l'entremès NO PROVARÉ EL PEPINO perquè em REPETEIX».

No digueu que això no faci plorar!

LLEVAR. LLEVAR-SE

Manuel Miquel i Planas (Barcelona)

Si a cada canvi de casa es perd un llençol, en la llengua a cada nova generació es perd tota una llenceria. D'això en som testimonis els qui ja hem vist el pas de més d'una generació.

Un llençol perdut, si més no a Barcelona, és el verb «llevar», «llevar-se», en el sentit d'aixecar-se del llit. Ara tothom diu *aixecar-se* (en una accepció que també és registrada en els diccionaris), com en castellà, no caldria sinó.

Ja som pocs a Barcelona els qui diem frases com aquestes, tretes del:

DICCIONARI FABRA:

- Leva el nen i renta'l.
- Avui m'he llevat a les set (s.v. llevar).
- El malalt creu que aviat es podrà llevar (s.v. creure).

DICCIONARI DE L'ENCICLOPÈDIA:

- Es lleva molt de matí.
Ja no té febre: demà podrà llevar-se (s.v. llevar).
- Demà he de llevar-me de matí (s.v. matí).
- Fer matinada, prendre la matinada, vol dir llevar-se més tard de l'hora acostumada (s.v. matinada).